

Status på plejeboliger i Varde Kommune

Indhold

Venteliste til plejeboliger.....	1
Belægningsprocenter og antal måneder med tomgangshusleje.....	2
Betaling til og fra kommunen for brug af plejeboligpladser.....	4
Udvikling i antallet af borgere i fast plejebolig fordelt på kategorier.....	5
Udgifter forbundet med at tilbyde borgeren en plejebolig.....	6
Fremskrivning af behovet for plejeboliger	6
Nuværende behovsgrader i Varde Kommune	7
Forventninger til fremtidens plejeboligbehov i Varde Kommune	8
Fremskrivning efter forskellige scenarier	9
Scenarie 1: fremskrivning af plejeboligbehov ved stabil behovsgrad.....	9
Scenarie 2: fremskrivning af plejeboligbehov ved let faldende behovsgrad de første fem år svarende til udviklingen 2007-13	9
Scenarie 3: fremskrivning af plejeboligbehov ved moderat/høj faldende behovsgrad på 25 % over 15 år	10
Demografiske fremskrivninger på lokalområder	10

Venteliste til plejeboliger

Varde Kommune har i alt visitationsret til 474 plejeboliger. Heriblandt er der 62 plejeboliger der er målrettet demente borgere, 40 midlertidige plejeboliger og 14 rehabiliteringspladser.

Den lovpligtige plejeboligaranti betyder at ældre der er godkendt til en plejebolig højst må vente i to måneder, før de bliver tilbudt en plejebolig. Garantien gælder dog kun den garanti venteliste, hvor den ældre ikke kan ønske en specifik plejebolig. I Varde Kommune er det meget få borgere der vælger at skrive sig op på den garanti venteliste.

Praksis ifølge kvalitetsstandarderne for plejeboliger er, at borgere der bor i en midlertidig plejebolig men som har behov for en permanent plejebolig, tildeles den første ledige plejebolig, såfremt der ikke er andre borgere på venteliste til boligen. Borgeren kan fortsat stå på venteliste til en permanent plejebolig efter eget ønske.

Pr. 5. februar 2015 var der i alt 29 borgere på venteliste til en eller flere navngivne plejeboliger i Varde Kommune, heriblandt 3 på venteliste til en demensbolig. Til sammenligning var der pr. 7. marts 2014 41 borgere på venteliste til en plejebolig i Varde Kommune. Det er værd at bemærke, at ventelisten også omfatter borgere der allerede bor i en plejebolig, samt borgere der bor i midlertidig plejebolig. Der er pt. ingen borgere på den generelle venteliste.

I tabel 1 ses fordelingen af plejeboliger på de enkelte centre, samt den aktuelle venteliste. Borgeren kan prioritere flere centre, men det er kun borgerens 1. prioritet der er medtaget i oversigten.

Område	Plejeboliger	Demenspladser	Midlertidige boliger	Rehabiliteringspladser	Venteliste 1. prioritet pr. 5/2 2015
Lyngparken	60		3		6
Lyngparken demensafsnit		17	1		3
Sognelunden	23		2		0
Ansager	25				1
Søgården - alternativt plejehjem	10		4		0
Carolineparken	58		9	8	12
Tistrup plejecenter	24				0
Helle Plejecenter	37		8		0
Poghøj	25		5		5
Skovhøj		14			0
Møllegården	21				0
Vinkelvejcentret		31	2 (demens)		0
Aktivitetscenter Ølgod	37		2	6	0
Blåbjerg plejecenter	38		4		2
I alt	358	62	40	14	29

Tabel 1. Antal plejeboligpladser og aktuell venteliste

Belægningsprocenter og antal måneder med tomgangshusleje

Belægningsprocenter og antallet af måneder med tomgangshusleje, kan give et billede af i hvilket omfang der fra 2012-14 har været ledig kapacitet på de enkelte centre.

Belægningsprocenterne er baseret på afregningen til centrene, og viser noget om i hvilken grad plejeboligen er beboet. Belægningsprocenten kan være større end 100 % hvis to ægtefæller bor sammen i en bolig der er normeret til en person. Belægningsprocenten vil dog normalt være mindre end 100 %, da plejeboligen står tom i en kortere periode i forbindelse med at en ny beboer flytter ind. I den periode afregnes plejecentret ikke. For 2012 og 2013 har der kun været adgang til belægningsprocenter for områderne. Belægningsprocenter er kun opgjort for de permanente pladser.

Tomgangshusleje betales af Varde Kommune, når der ikke er en beboer der betaler husleje for plejeboligen. Betales der tomgangshusleje for en bolig, er det et udtryk for at det ikke har været muligt at leje boligen ud i en periode.

Tomgangshuslejen dækker også over eventuelle midlertidige pladser.

Område	Belægningsprocent 2012	Belægningsprocent 2013	Belægningsprocent 2014
Centerområde sydøst:	91,3	91,9	99,9
Lyngparken			97,2
Lyngparken demensafsnit			99
Sognelunden			96
Ansager			111
Søgården - alternativt plejehjem			99,2
Centerområde midt:	96,7	95,2	97,4
Carolineparken			96,2
Tistrup plejecenter			97,5
Helle Plejecenter			98,4
Centerområde nordvest:	93,8	96,1	97,3
Poghøj			98,7
Skovhøj			96,3
Møllegården			104,8
Vinkelvejcentret			90,1
Aktivitetscenter Ølgod			98,3

Tabel 2. Belægningsprocenter

Område	Tomgangshusleje 2012 - måneder	Tomgangshusleje 2013 - måneder	Tomgangshusleje 2014 - måneder
Lyngparken og Søgården	31	45	0
Sognelunden	32	22	3
Ansager	0	0	0
Carolineparken	4	8	0
Tistrup plejecenter	Ej opført	Ej opført	2
Helle Plejecenter	28	28	0
Poghøj	6	0	0
Skovhøj	23	0	0
Møllegården	20	46	0
Vinkelvejcentret	30	32	11
Aktivitetscenter Ølgod	1	3	0
Blåbjerg plejecenter	1	1	0
I alt	176	185	16

Tabel 3. Antal måneder med tomgangshusleje

Det ses at der fra 2013 til 2014 er sket en markant udvikling, i forhold til at belægningsprocenterne er gået op og antallet af boliger der betales tomgangshusleje er reduceret. Dette er et udtryk for, at der stort set ikke har været plejeboliger der har stået ledige i løbet af 2014.

Det ses at der er den forventede sammenhæng mellem lave belægningsprocenter og betaling af tomgangshusleje i 2014.

De plejeboliger der var venteliste til i februar 2015, havde generelt høj belægningsprocent og ingen udgifter til tomgangshusleje i 2014. Den aktuelle tendens med efterspørgsel efter specifikke plejeboliger, ser således ud til også at have været gældende i 2014.

Der er ikke opgjort data om belægningsprocenter og separat tomgangshusleje for de midlertidige pladser.

Oplevelsen er dog, at der er fuld belægning på de midlertidige pladser.

I 2014 afregnede Varde Kommune for 142 ventedage for færdigvarselde, udskrevne patienter der ikke kunne hjemtages til kommunen samme døgn som de blev udskrevet.

Dette tal kan med en forsigtig tolkning tages som et udtryk for, at Varde Kommune pt. har en passende kapacitet i forhold til midlertidige pladser, da tallet vurderes at være forholdsvist lavt.

Betaling til og fra kommunen for brug af plejeboligpladser

Der er frit valg af plejebolig i Danmark, derfor kan en borger tildeles plejebolig i en anden kommune under forudsætning, at borgeren er visiteret til plejebolig i hjemkommunen og godkendt i modtage kommunen. Hjemkommunen afregner med modtagekommunen for borgerens ophold i plejeboligen.

Nedenfor ses en opgørelse over antal borgere fra Varde Kommune der har valgt plejebolig i en anden kommune, samt borgere fra andre kommuner der har valgt plejebolig i Varde Kommune og de mellemkommunale afregninger herfor. Det ses at antallet af borgere der vælger plejebolig en anden kommune, overstiger antallet af borgere fra andre kommuner der vælger en plejebolig i Varde Kommune samt at tendensen er at netto afgangen er stigende. Denne

tendens bør der tages hensyn til i forbindelse med prognoser for det fremtidige plejeboligbehov.

Borgere fra Varde Kommune der bor i plejebolig i anden kommune pr. 1 januar				
	2012	2013	2014	2015
Antal borgere	48	52	55	51
Udgifter i alt	13801960	13585751	16814629	16800000 (forventet)
Antal borgere fra andre kommuner der bor i plejebolig i Varde Kommune pr. 1 januar				
	2012	2013	2014	2015
Antal borgere	31	33	31	25
Afregning fra andre kommuner i alt:	18300671	15565976	14283677	12000000 (forventet)

Tabel 4. Mellemkommunale afregninger for plejeboligpladser

Udvikling i antallet af borgere i fast plejebolig fordelt på kategorier

Når borgeren visiteres ind til en plejebolig, tildeles borgeren en plejetyngdekategori, som har betydning for det beløb der afregnes til plejecentret.

Der visiteres desuden til pakker der medfører afregning af tillæg.

D for borgere med udad reagerende adfærd.

E for borgere på en rehabiliteringsplads.

F for borgere på specialenheder for demente.

M for borgere på specialplejehjemmet Søgården.

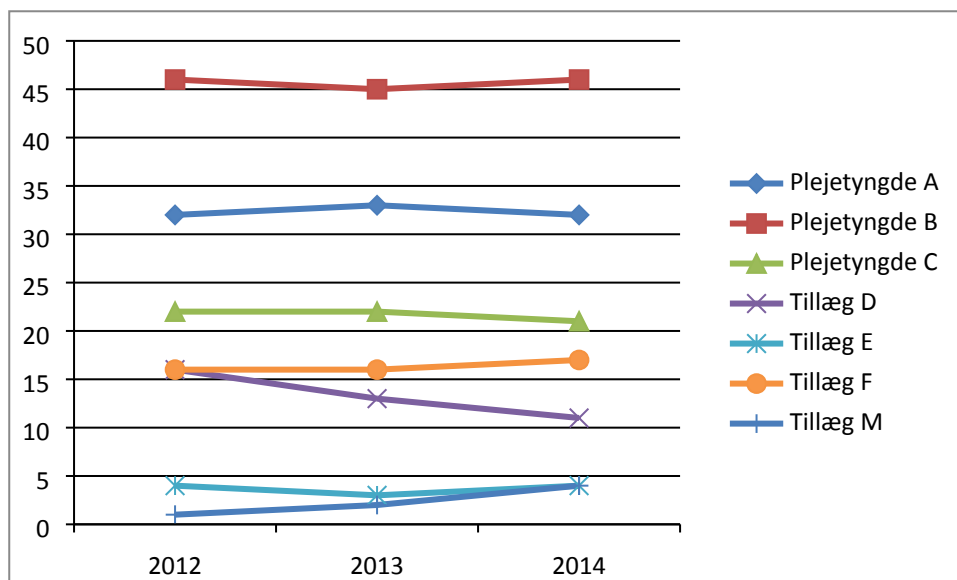
I tabel 5 ses det gennemsnitlige antal borgere på plejetyngdekategorierne A, B og C for borgere der er visiteret til en fast plejebolig i løbet af 2012-2014, samt det gennemsnitlige antal visiterede tillæg for alle borgere i plejebolig.

	2012	2013	2014
Plejetyngde A	129	135	137
Plejetyngde B	187	186	197
Plejetyngde C	88	88	91
I alt	404	409	425
Tillæg D	63	55	46
Tillæg E	18	14	14
Tillæg F	65	65	65
Tillæg M	4	6	14

Tabel 5. Plejetyngdekategorier og tillæg

I figur 1 illustreres samme udvikling, enheden er her % af det totale antal borgere der er visiteret til en fast plads, for at lette sammenligningen. Det ses at forholdet mellem plejetyngdekategorierne er stabilt over tid. Funktionsniveauet for de borgere der bor i

plejebolig er derfor, baseret på plejetyngdekategorierne, hverken blevet bedre eller ringere gennem de seneste tre år. Det ses at der tildeles væsentligt færre tillæg for at kompensere for udad reagerende adfærd blandt demente og væsentlig flere tillæg for borgere på specialplejehjemmet Søgården. I forhold til sidste nævnte, har det den helt naturlige årsag at plejehjemmet blev færdigbygget i 2013, og at nogle borgere på forhånd var visiteret ind i kategorien.

Figur 1. udvikling i plejetyngde, % af total.

Udgifter forbundet med at tilbyde borgeren en plejebolig

Udgifterne til en plejebolig er baseret på de takster der opkræves, når borgere fra andre kommuner har ophold i en plejebolig i Varde Kommune.

Taksterne er opgjort ud fra de totale omkostninger, der er forbundet med at tilbyde borgeren en plejebolig. Dette inkluderer udgifter til praktisk og personlig bistand, kommunal andel af boligydelse, APV-hjælpe midler og lignende, daglige aktiviteter, samt de kommunale udgifter der er forbundet med f.eks. forplejning og tøjvask.

Dertil kommer borgerens egenbetaling til husleje, forplejning og diverse andre tilvalgsydelser.

Plejeboliger 2015 – takster	udgift/år
Kat. A.	285.272
Kat. B.	504.712
Kat. C.	768.040
D-tillæg	109.720
F-tillæg	45.032
E-tillæg	58.760
M-tillæg	58.760

Tabel 6. udgifter forbundet med borgere i plejebolig

Fremskrivning af behovet for plejeboliger

KL har udarbejdet en model til fremskrivning af kommunernes behov for plejeboliger som er baseret på Danmarks statistiks demografiske fremskrivninger og de informationer kommunerne indberetter i forhold plejeboliger. Modellen er bygget op over en som udgangspunkt mekanisk fremskrivning af plejeboligbehovet ud fra andelen af personer i eller på venteliste til plejeboliger i de enkelte aldersgrupper. Dette "baseline"-forløb indebærer, at hvis antallet af personer i aldersgrupperne stiger eller falder, så vil behovet for plejeboliger ændres tilsvarende, alt efter hvilke forudsætninger der lægges ind i form af behovsgrad, opholdstid og tomgang.

I modellen er der mulighed for at lægge forskellige behovsgrader ind til at illustrere udviklingen i fremtiden. KL har på forhånd lagt 3 forskellige udviklingsscenarier ind i modellen, hvoraf to benyttes i dette notat.

KL gør sig ikke i forbindelse med modellen overvejelser om, hvorvidt der er et scenarie der vurderes at være mere realistisk end andre.

Modellen er benyttet til at illustrere forskellige scenarier for det fremtidige behov for plejeboliger i Varde Kommune.

Forudsætninger anvendt i modellen

Gennemsnitlig opholdstid i plejebolig:

KL har på baggrund af data fra Lovmodellen, skønnet at en borger i gennemsnit har et plejeboligbehov i 30 måneder, dette er inkl. den tid hvor borgere står på venteliste. Dette stemmer overens med træk fra 2012 der viser at den gennemsnitlige opholdstid for borgere i 2012 i Varde Kommune var 29,4 måneder. I brugen af KL's plejeboligmodel anvendes der derfor en gennemsnitlig behovsperiode på 30 måneder.

Tomgang:

Baseret på opgørelsen af tomgang fra 2014, er den gennemsnitlige tomgang sat til 0 måneder.

Antal plejeboliger:

Antallet af plejeboliger er sat til 474, som er det totale antal plejeboliger Varde kommune har visitationsretten til, tallet er inkl. Blåbjerg plejehjem og midlertidige pladser.

Nuværende behovsgrader i Varde Kommune

Behovsgraden udtrykker hvor stor en del af befolkningen i en andersgruppe der har behov for en plejebolig. Den aktuelle behovsgrad for borgere over 90 år er f.eks. på 36,13 % da 138 borgere ud af de 382 borgere over 90 år i Varde Kommune enten bor i en plejebolig, eller står på venteliste hertil.

Nedenfor ses behovsgraden baseret på det indberettede antal indskrevne borgere i plejebolig i Varde Kommune fra 2014 samt borgere på venteliste primo 2015.

Desuden er der i tabellens kolonne 4 og 5 anført fiktive behovsgrader der bruges i fremskrivningsscenarierne 2 og 3 senere.

	Personer med behov	Behovsgrad Nuværende	Behovsgrad scenarie 2	Behovsgrad scenarie 3
Under 60 år	14	0,04	0,06	0,03
60-64 år	12	0,37	0,40	0,28
65-66 år	8	0,58	0,48	0,44
67-74 år	57	1,43	1,19	1,07
75-79 år	61	3,33	2,67	2,50
80-84 år	94	7,26	6,05	5,44
85-89 år	119	15,80	13,46	11,85
Over 90 år	138	36,13	33,04	27,10

Tabel 7. Nuværende behovsgrad samt scenarier til fremskrivning

Forventninger til fremtidens plejeboligbehov i Varde Kommune

Ifølge de demografiske fremskrivninger vil der i 2030 vil være 13.449 borgere i Varde Kommune over 65 år mod 10.120 i dag, og gennemsnitsalderen blandt gruppen vil være højere end i dag.

Samtidig er andelen af borgere med kroniske sygdomme i Varde Kommune er ifølge Regions Syddanmarks seneste sundhedsprofil er stigende. Dette er en generel tendens som kan skyldes forbedrede behandlingsmuligheder og øget middellevetid, og det medfører at flere lever længere med deres kroniske sygdomme end tidligere.

En særlig udfordring i denne sammenhæng er stigningen i antallet af demente. I Varde Kommune forventes der i 2030 at være 1301 borgeren med demens i 2030, mod 908 i 2015 (Nationalt Videns Center for Demens). Skal dækningsgraden med demenspladser i forhold til antallet af demente i kommunen være som i dag, skal der ifølge prognoser fra Nationalt Videns Center for Demens i 2030 være 89 demenspladser mod 62 i dag.

I forhold til udviklingen i retningen af at borgerne på plejecentrene får mere specialiserede behov, er det også nødvendigt at være opmærksom på stigningen i antallet af plejkrævende bariatriske (BMI>35) borgere, som stiller særlige krav til de fysiske rammer.

Samtidig tegner Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne (SUSY), hvor udviklingen i ældres helbred fra 1994 til 2005 beskrives, dog et billede af at fremtidens ældre forventes en bedre sundhedstilstand end tidligere. Både mænd og kvinder har gennem de seneste år oplevet en stigning i gennemsnitlig levetid, og får flere år som raske og færre år med aktivitetsbegrænsninger.

Ældresagens fremtids studie baseret på 4.000 danskere, som har fortalt om deres ønsker og forventninger til deres liv som ældre viser, at de kommende års ældre i langt højere grad forventer at bevare så meget kontrol som muligt så længe som muligt. Hertil kommer, at Ældresagen i en undersøgelse fra 2012 konkluderer, at de ældre i højere grad fremover vil foretrække at blive boende i eget hjem.

Den aktuelle fokus på rehabilitering, senest med indførelsen af § 83a som giver borgeren en lovbestemt ret til at få vurderet sit rehabiliteringspotentiale, taler desuden for at borgerne i højere grad vil være selvhjulpne i fremtiden.

Det bør også tages i betragtning at flyttemønstret efter plejeboliger viser at der netto er flere borgere der flytter ud ad kommunen, og at tendensen hertil er stigende.

Når de forskellige tendenser sammenholdes, taler det samlet set for, at det er sandsynligt at behovsgraden for den enkelte aldersgruppe bliver nedadgående fremadrettet, men at de personer der får behov for en plejebolig vil have et mere sammensat sygdomsbillede og behov for mere specialiserede tilbud.

Fremskrivning efter forskellige scenarier

I dette afsnit illustreres forskellige scenarier for fremskrivninger af det fremtidige plejeboligbehov.

Scenarierne er ikke valgt ud fra en forventning om, at det er de konkrete behovsgrader der vil kunne illustrere den fremtidige udvikling i Varde Kommune, men alene for at illustrere hvordan plejeboligbehovet kan komme til at se ud i fremtiden.

Scenarie 1: fremskrivning af plejeboligbehov ved stabil behovsgrad

Ved en stabil behovsgrad og en uændret plejeboligmasse, ses det ud fra tabel 8, at der i 2030 vil mangle 250 plejeboliger.

Scenariet er et af grundscenarierne i KL's model. Det vurderes fra forvaltningen at være et pessimistisk scenarie, da det forudsætter at forventningerne om at fremtidens ældre får flere leveår uden funktionsbegrænsninger ikke holder stik.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030
Venteliste primo året	29	42	54	66	76	86	158	252
Beboere primo året	476	476	476	476	476	476	476	476
Antal borgere i kommunen med behov	491	503	516	527	539	548	620	714
Antal boliger i alt	476	476	476	476	476	476	476	476
Behovsgrad pr. over 60-årig (pct.)	3,79	3,80	3,81	3,80	3,82	3,82	4,02	4,25

Tabel 8. Fremskrivning ved stabil behovsgrad

Scenarie 2: fremskrivning af plejeboligbehov ved let faldende behovsgrad de første fem år svarende til udviklingen 2007-13

Dette scenarie fremskriver plejeboligbehovet efter en udvikling, hvor behovet falder svarende til udviklingen fra 2007-13 i løbet af de første 5 år og derefter står stille.

Det ses, at der med denne udvikling og en stabil plejeboligmasse, i 2030 vil mangle 160 plejeboliger.

Scenariet er et af grundscenarierne i KL's model. Det vurderes fra forvaltningen at være specielt, da det forudsætter at udviklingen i behovsgraden stopper efter 5 år, hvilket der ikke umiddelbart er noget der taler for.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030
Venteliste primo året	29	29	29	27	25	21	81	162
Beboere primo året	476	476	476	476	476	476	476	476
Antal borgere i kommunen med behov	491	491	491	489	487	482	543	624
Antal boliger i alt	476	476	476	476	476	476	476	476
Behovsgrad pr. over 60-årig (pct.)	3,79	3,70	3,60	3,49	3,40	3,30	3,46	3,66

Tabel 9. Fremskrivning ved let faldende behovsgrad

Scenarie 3: fremskrivning af plejeboligbehov ved moderat/høj faldende behovsgrad på 25 % over 15 år

Det ses, at der med denne udvikling og en stabil plejeboligmasse, i 2030 vil mangle 72 plejeboliger.

Scenariet er forvaltningens bud på et optimistisk scenarie. Scenariet er medtaget for at vise, at der selv ud fra meget optimistiske prognoser vil være udfordringer på plejeboligområdet i fremtiden, hvis ikke plejeboligmassen øges.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030
Venteliste primo året	29	32	37	38	41	40	55	74
Beboere primo året	476	476	476	476	476	476	476	476
Antal borgere i kommunen med behov	491	495	499	500	503	503	517	536
Antal boliger i alt	476	476	476	476	476	476	476	476
Behovsgrad pr. over 60-årig (pct.)	3,79	3,74	3,68	3,61	3,57	3,50	3,35	3,18

Tabel 10. Fremskrivning ved moderat/høj faldende behovsgrad

Demografiske fremskrivninger på lokalområder

Varde Kommune har ikke hjemkøbt demografiske fremskrivninger på lokalområder siden 2012. Disse fremskrivninger er benyttet til at belyse de lokale behov for plejeboliger i rapporten "Status på midlertidige boliger, plejeboliger og daghjemsplasser" dokument nr. 16055/13.

Der henvises til denne rapport for belysning af den mest optimale fremtidige geografiske fordeling af ældreboliger.